

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

ons kenmerk
Z/213383-373798

op de op 20 december 2023 ontvangen aanvraag van de gemeente Heusden om een ontheffing krachtens artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, en artikel 3.10, tweede lid, juncto artikel 3.8, van de Wet natuurbescherming. De activiteiten gaan over de ontwikkeling van woonwijk De Grassen, fase 2, gelegen op de percelen langs de Vijfhoevenlaan te Vlijmen in de gemeente Heusden.

plaats / datum
's-Hertogenbosch,
19 april 2024

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

De heer H. Janssen
Clustermanager

BESLUIT

Onderwerp

Op 20 december 2023 hebben wij van de gemeente Heusden een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming. De ontheffing is gevraagd voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, door de ontwikkeling van woonwijk De Grassen, fase 2, gelegen op de percelen langs de Vijfhoevenlaan te Vlijmen in de gemeente Heusden.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing,

- I. aan de gemeente Heusden, Julianastraat 34, 5251 ED te Vlijmen, de gevraagde ontheffing te verlenen, op grond van artikel 3.3, eerste lid, en/of artikel 3.8, eerste lid, en/of artikel 3.10, tweede lid, juncto artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, voor het vangen van de:
 - **poelkikker** (*Pelophylax lessonae*);
 - artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor het opzettelijk verstoren van de:
 - **poelkikker** (*Pelophylax lessonae*);
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
 - artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de:
 - **poelkikker** (*Pelophylax lessonae*);
 - **Gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
 - artikel 3.10, eerste lid, onder b, van de Wet natuurbescherming, voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van de:
 - **wezel** (*Mustela nivalis*);voor de periode van 1 augustus 2024 tot en met 31 december 2028;
- II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag, voor zover deze betrekking heeft op de soorten als bedoeld onder I, deel uitmaken van deze ontheffing;
- III. de gevraagde ontheffing af te wijzen, op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.10, tweede lid, juncto artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepaling als bedoeld in:
 - artikel 3.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, voor het opzettelijk vernielen of beschadigen van nestplaatsen van de:
 - **kerkuil** (*Tyto alba*),
 - artikel 3.10, eerste lid, onder b, van de Wet natuurbescherming, voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van de:
 - **steenmarter** (*Martes foina*),omdat er voor deze soorten geen verbodsbepalingen wordt overtreden;
- IV. aan de ontheffing voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 2.7 'Voorschriften';
- V. dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de dit besluit:
 - a. Aanvullend ecologisch onderzoek – beschermde soorten Vijfhoevenlaan 6 t/m 18 te Vlijmen, Tritium advies, kenmerk: 2203/219/BBE-01, 13 juli 2023 (hierna: nader onderzoek).
 - b. Activiteitenplan & ontheffingsaanvraag, De Grassen Fase II te Vlijmen, projectnummer 2023-137, december 2023 (hierna: activiteitenplan)
 - c. Aanvullende gegevens van 19 maart en 8 april 2024,

- d. Bijlage 1: overzichtstekening van de planlocatie
- e. Bijlage 2: locatie(s) van de maatregelen
- f. Bijlage 3: meldingsformulier start werkzaamheden (zie voorschrift 1)

Disclaimer

Dit besluit, voor wat betreft de positieve afwijzing, bevat een beoordeling op grond van het huidige initiatief, het huidige recht (de huidige wet- en regelgeving en jurisprudentie) en het huidige beleid. Indien het initiatief in vorm of omvang verandert, kan dat tot gevolg hebben dat aan dit besluit geen rechten meer kunnen worden ontleend.

Wanneer u de werkzaamheden op een andere wijze dan in de aanvraag en de aanvullende informatie uitvoert, dient u opnieuw te toetsen of er sprake is van een vergunningsplicht.

Indien de uitvoering niet conform het besluit wordt verricht, kan handhavend worden opgetreden.

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor: rechtspraak.nl/bestuursrecht.

INHOUDSOPGAVE

Besluit.....	2
Procedurele overwegingen	6
Inhoudelijke overwegingen.....	7
1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming	7
1.1 <i>Inwerkingtreding Omgevingswet</i>	7
1.2 <i>Overgangsrecht Omgevingswet</i>	7
1.3 <i>Beschermingsregimes</i>	7
1.4 <i>Interim omgevingsverordening Noord-Brabant</i>	8
2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep.....	9
2.1 <i>Aangevraagde activiteiten</i>	9
2.2 <i>Onderzoek soorten</i>	9
2.3 <i>Mogelijke effecten op beschermde soorten</i>	10
2.4 <i>Alternatievenafweging</i>	10
2.5 <i>Belang van de aanvraag</i>	11
2.6 <i>Maatregelen</i>	12
2.7 <i>Voorschriften</i>	17
2.8 <i>Gedeeltelijk afwijzen van de aanvraag voor beschermde soorten</i>	20
3. Conclusie.....	21
Bijlage 1. Overzichtstekening van de planlocatie.....	22
Bijlage 2. Locatie van de maatregelen	23
Bijlage 3. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten	25

PROCEDURELE OVERWEGINGEN

Aanvraag

Op 24 december 2023 hebben wij van de gemeente Heusden een aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en/of artikel 3.8, eerste lid, en/of artikel 3.10, tweede lid, juncto artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag is op 19 maart 2024 aangevuld.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het activiteitenplan. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/213383.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als dit aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

De aanvraag bevat voldoende informatie voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor en ontheffing is gevraagd.

Crisis- en herstelwet (Chw)

Omdat het project een project betreft krachtens afdeling 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening of een omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan, het inpassingsplan of de beheersverordening wordt afgeweken, ten behoeve van de bouw van meer dan 11 woningen in een aaneengesloten gebied of de herstructurering van woon- en werkgebieden, is op grond van artikel 1.1, eerste lid, onder a, in samenhang met categorie 3.1 van bijlage I van de Crisis- en herstelwet, deze wet van toepassing

Overige regelgeving

Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen. Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan soortenbescherming op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken.

INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

1.1 Inwerkingtreding Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Met deze wet voegt de overheid de regels voor de fysieke leefomgeving samen. De Wet natuurbescherming is opgegaan in de Omgevingswet.

Met het ingaan van de Omgevingswet veranderen onder meer de benamingen van wetsinstrumenten. Zo is bijvoorbeeld de benaming voor een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming (artikelen 3.3, 3.8 en 3.10) gewijzigd naar een omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet (artikel 5.1, tweede lid, onder g). U kunt meer lezen over soortenbescherming onder de Omgevingswet op de volgende website <https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/activiteiten-natuur/flora-en-fauna-activiteit/>

1.2 Overgangsrecht Omgevingswet

Voor uw aanvraag is overgangsrecht van toepassing. Dit betekent dat het oude recht van toepassing is voor uw aanvraag tot het besluit onherroepelijk is. De reden hiervoor is dat de aanvraag voor een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is ingediend vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2024). Dit overgangsrecht staat beschreven in artikel 2.9, eerste lid, van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet.

Wanneer het besluit strekkende tot het verlenen van een ontheffing onherroepelijk is, wordt de ontheffing van rechtswege een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit als de activiteit onder de Omgevingswet vergunningplichtig is. Dit volgt uit artikel 2.6, eerste lid, van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet.

1.3 Beschermingsregimes

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. Artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrictlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.8 en 3.9 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle soorten geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb). Het gaat dan zowel om beschermd als onbeschermd dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken als blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

1.4 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben ten aanzien van soortbescherming aanvullende kaders vastgesteld. Deze zijn neergelegd in paragraaf 3.8.2 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant. Voor bepaalde soorten en handelingen zijn vrijstellingen opgenomen. Als activiteiten of handelingen al rechtmatig zijn gestart vóór 1 januari 2024, dan zijn de regels ten aanzien van soortbescherming uit paragraaf 2.6.1 van de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant van toepassing.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag.

In de gemeente Heusden wordt de nieuwbouwwijk De Grassen ontwikkeld. Fase 1 is afgerond en fase 2 en 3 worden nog uitgevoerd. Fase 2 valt onder deze ontheffing. Het deel van fase 2 ligt ten noorden en zuiden van de Vijfhoevenlaan. Voor de ontwikkeling van een woonwijk wordt het terrein bouwrijp gemaakt, hiervoor worden loodsen gesloopt, wateren gedempt, struweel en overige vegetatie verwijderd en beperkt bomen gekapt. Daarnaast wordt de huidige Vijfhoevenlaan heringericht. Daarbij zijn de ingrepen beperkter, echter wordt wel vegetatie verwijderd en wordt de weg zelf aangepast.

Het planvoornemen bestaat uit de volgende werkzaamheden:

- Kappen van bomen van de bomenlaan aan de Vijfhoevenlaan en rooien van bosschages op het terrein De Grassen Zuid;
- Amoveren van aanwezige bebouwing op het terrein De Grassen Zuid;
- Het bouwrijp maken en de realisatie van nieuwbouwwoningen op het terrein De Grassen Zuid;
- Het dempen, realiseren en aanpassen van oppervlaktewater aan de Vijfhoevenlaan en op het terrein De Grassen Zuid;
- Het aanleggen, verleggen en vervangen van het wegdek aan de Vijfhoevenlaan en op het terrein De Grassen Zuid;
- Het aanleggen van een fiets- en voetpad aan de Vijfhoevenlaan en op het terrein de Grassen Zuid;
- Het aanleggen van groenvoorzieningen aan de Vijfhoevenlaan en De Grassen Zuid

2.2 Onderzoek soorten

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in de bij aanvraag gevoegde rapportage van het nader onderzoek.

Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFP/verspreidingsatlassen). Ook heeft een veldbezoek in het kader van een quickscan naar beschermde soorten plaatsgevonden.

Het nader onderzoek naar de kerkuil is niet uitgevoerd conform het Kennisdocument Kerkuil (BIJ12, 2017). Er hebben geen 3 avond/nacht bezoeken plaatsgevonden in de periode half februari tot half oktober. In deze periode heeft slechts 1 avondbezoek plaatsgevonden. De kerkuil is wel aangetroffen in de loodsen van het plangebied.

Het nader onderzoek naar de poelkikker is uitgevoerd conform het Kennisdocument Poelkikker (BIJ12, 2017). Het nader onderzoek naar de gewone dwergvleermuis is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021 (Netwerk Groene Bureaus). Het nader onderzoek naar wezel en steenmarter is uitgevoerd conform de Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming (Provincie Noord-Brabant, 2017).

Overwegingen afwijking van het Kennisdocument

Er wordt akkoord gegaan met de afwijking van het Kennisdocument Kerkuil. Dit omdat de kerkuil wel aangetroffen is in het plangebied. Daarnaast wordt er bij de beoordeling van de aanvraag vanuit gegaan dat er sprake is van een nestlocatie.

2.3 *Mogelijke effecten op beschermde soorten*

De aanvrager geeft aan dat er:

- 5 zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- 8 paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- Niet-uitgesloten nestplaatsen/roestplaatsen van de kerkuil;
- Verblijfplaatsen en essentieel leefgebied van de wezel;
- Verblijfplaatsen van de steenmarter;
- Voortplantingswater van de poelkikker;

aanwezig zijn in het plangebied.

Door de werkzaamheden worden de verblijfplaatsen vernield of beschadigd en worden vleermuizen en poelkikker verstoord. Tevens worden poelkikkers gevangen.

Binnen het plangebied zijn 5 zomerverblijfplaatsen en 8 zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. De bomenlaan aan de Vijfhoevenlaan vormt een essentiële vliegroute.

De kerkuil heeft meerdere roestplaatsen in de aanwezige loodsen binnen het plangebied. Ten gevolge van de voorgenomen werkzaamheden (het amoveren van de aanwezige loodsen) zullen de roestplaatsen van de kerkuil verdwijnen.

De loodsen (8, 10, 12 en 18) binnen het plangebied De Grassen Zuid fungeren als rust- en kraamverblijfplaats van de steenmarter. Verder is er leefgebied inclusief verblijfplaatsen van de wezel aanwezig in het plangebied. Binnen het plangebied wordt ervanuit gegaan dat alle geschikte elementen (hoog gras, struwelen en bosschages) binnen het plangebied De Grassen Zuid gebruikt worden door de wezel als leefgebied. Ten gevolge van de voorgenomen werkzaamheden, het amoveren van de aanwezige loodsen (steenmarter) en het rooien van de vegetatie (wezel) zullen verblijfplaatsen (steenmarter en wezel) en kraamverblijfplaatsen (steenmarter) verdwijnen.

De poel ten noorden van de loodsen maakt onderdeel uit van het voortplantingshabitat van de poelkikker. Ten gevolge van de voorgenomen werkzaamheden (het dempen van de poel en het bouwrijp maken van De Grassen Zuid) zal het voortplantingswater verdwijnen en de functie als voortplantingswater voor de poelkikker zal verloren gaan

2.4 *Alternatievenafweging*

Er zijn geen redelijke alternatieven mogelijk die zullen leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee voldoende onderbouwd om een ontheffing voor de gewone dwergvleermuis, wezel en poelkikker te verlenen.

Locatie

Het project behelst de ontwikkeling van een woonwijk aan de oostgrens van Vlijmen. De ontwikkeling van woonwijk De Grassen is al lange tijd voorzien. De locatie was al opgenomen in de gemeentelijke structuurvisie uit 2009. De locatie past binnen de regionale ontwikkelingsrichting die destijds vorm kreeg via Waalboss en het (provinciaal) verstedelijkingsbeleid (bestaand stedelijk gebied/zoekgebied verstedelijking). Ook op lokaal niveau is de locatie van De Grassen een logische keus. De locatie sluit ruimtelijke aan op de bestaande kern van Vlijmen en op de nieuwe ontsluiting van de oostzijde van Vlijmen, de Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL). Deze was ook opgenomen in de structuurvisie uit 2009. Omdat het zaad- en grasveredelingsbedrijf verhuisde kwamen de gronden ook beschikbaar voor woningbouw. En De Grassen is onderdeel van een samenhangend watersysteem dat loopt van Vlijmen Noord (Geerpark) naar Vlijmen Oost (De Grassen) en is vastgelegd in het waterstructuurplan uit 2012.

Op deze locatie komen dus meerdere (beleids)aspecten samen. Dit raamwerk is samen met de woningbouwopgave in 2013 ruimtelijk vastgelegd in een Masterplan voor De Grassen

Inrichting

Het behoud van de loodsen, poel en struwelen in de inrichting geeft onvoldoende ruimte aan woningbouw, immers blijft er dan nauwelijks ruimte over. Herinrichting van de Vijfhoevenlaan zorgt voor een hogere verkeersveiligheid. Behalve behoud van de locaties met beschermde soorten zijn er geen andere alternatieven mogelijk waardoor het effect op deze soorten minder groot is.

Werkwijze

Tijdens de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op beschermde soorten te voorkomen dan wel te verminderen. Per soort is er gekeken naar de beste manier om de werkzaamheden uit te voeren met zo min mogelijk negatieve effecten. Omdat het gebied voor woningbouw geheel bouwrijp moet worden gemaakt dienen alle vegetatie, huidige bebouwing en wateren verwijderd te worden. Dit wordt op een manier gedaan waarbij eerst alternatief leefgebied wordt gerealiseerd, dit voldoende tijd krijgt zich te ontwikkelen, vervolgens de soorten verjaagd of verplaatst worden richting dit alternatieve leefgebied en dan pas het huidige leefgebied voorzichtig ongeschikt wordt gemaakt. Daarbij wordt rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de aanwezige beschermde soorten. Er worden maatregelen genomen om effecten tijdens werkzaamheden te voorkomen dan wel te verminderen.

Planning

Bij de planning van de werkzaamheden wordt steeds rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten. Voorafgaand aan de uitvoer van de werkzaamheden wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld op basis van het activiteitenplan door een ecologisch deskundige. In overleg met de uitvoerende partij zal in het werkprotocol een planning worden opgenomen waarin de kwetsbare perioden en de gewenningsperioden voor alternatieve verblijfplaatsen wordt ingecalculeerd. De werkzaamheden worden in de meest gunstige periode uitgevoerd, dat wil zeggen in de minst kwetsbare periode van de beschermde soorten.

2.5 Belang van de aanvraag

In de aanvraag is het belang voldoende onderbouwd om een ontheffing voor de gewone dwergvleermuis, wezel en poelkikker te verlenen.

De ontheffing is gevraagd op grond van het belang 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, van de Wnb.

Het is evident dat er de laatste jaren een nijpend tekort aan woningen is ontstaan. Naast dat dit ertoe heeft geleid dat woningprijzen sterk zijn toegenomen, zorgt dit ernaast ook voor dat jongeren minder makkelijk het huis uit kunnen, arbeidsmigranten onder slechte en ongezonde omstandigheden moeten verblijven en de doorstroom naar grotere woningen stagneert. De oplossing van het huidige woningtekort is daardoor van groot belang en wordt sterk geprioriteerd in de politieke keuzes die gemaakt worden. Naast dat het woningtekort leidt tot nadelige effecten voor de volksgezondheid zijn er ook sociale en economische redenen om dit tekort op te lossen. Door te weinig woningen kunnen mensen niet doorstromen naar grotere woningen die beter aansluiten op gezinsoortte en de plaats waar men werkt en daarom heeft dit ook nadelige effecten.

2.6 Maatregelen

In het activiteitenplan (hoofdstuk 2) en de aanvullende gegevens van 19 maart 2024 is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor gewone dwergvleermuis, steenmarter zoveel mogelijk te voorkomen.

In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen voor de **gewone dwergvleermuis**:

Ongeschikt maken:

- Voor de sloop worden de vier gebouwen ongeschikt gemaakt voor vleermuizen door het plaatsen van 'exclusion flaps'.
- 'Exclusion flaps' worden enkel geplaatst in de minst schadelijke periode van vleermuizen, buiten de kraamperiode en winterrust (afhankelijk van de functie), dat wil zeggen: de periode van 1 april t/m 1 mei en/of 15 augustus t/m 1 november.
- Het afplakken van de verblijfplaatsen wordt enkel uitgevoerd wanneer de avondtemperaturen voor minimaal drie dagen aaneengesloten minimaal 10°C is.

Controle ronde:

- Door een ecologisch deskundige wordt gecontroleerd of het gebouw, na het plaatsen van de 'exclusion flaps', nog gebruikt wordt door vleermuizen. Deze controles worden bij voorkeur gedaan door in de ochtend bij het inzwermen te controleren of de exclusie functioneert en dieren buitensluit (twee uur voor zonsopgang). Wanneer dit niet mogelijk is, worden de controles uitgevoerd in de avond (twee uur na zonsondergang).
- Wanneer blijkt dat er nog vleermuizen gebruik maken van de gebouwen, dan zal het hiervoor omschreven proces herhaald worden totdat het gebouw vrijgegeven kan worden van vleermuizen.
- Na vrijgave kunnen de werkzaamheden starten.

Tijdelijke voorzieningen:

- Er worden minimaal 52 tijdelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen aangeboden.
- De tijdelijke vleermuiskasten zijn gemaakt van Okoume FSC hout plaatmateriaal. De kasten zijn minimaal 50 centimeter hoog en 20 centimeter breed.
- De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen worden minimaal 6 maanden voorafgaand aan het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen geplaatst (eventueel 3 maanden voor kasten die enkel zomerverblijfplaatsen compenseren).
- De kasten worden geplaatst volgens de volgende voorwaarden:
 - binnen 200 meter van het plangebied,
 - minimaal 2,8 meter hoogte,
 - vrije invliegopening,
 - op verschillende windrichtingen.

Permanente voorzieningen:

- Ter compensatie van zomer- en paarverblijfplaatsen worden minimaal 52 permanente alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd. Deze worden in de te realiseren woonwijk voorzien. 1 permanente voorziening wordt gevormd door meerdere kasten te schakelen, zodat er een oppervlakte van 50 bij 80 centimeter ontstaat.
- Bij de inrichting van de nieuwbouwwijk is het uitgangspunt het realiseren van groene zones met bomen en overige vegetatie. Deze zones zullen daarom ook fungeren als mogelijk foerageergebied en vliegroute. Tevens worden er begeleidende maatregelen gerealiseerd voor de vindbaarheid van nestkasten/paarverblijven en het creëren van ecologische kansen.

Vliegroute:

Langs de Vijfhoevenlaan bevindt zich een bomenrij welke als essentiële vliegroute voor vleermuizen fungeert. Door het nemen van maatregelen wordt geborgd dat deze vliegroute behouden blijft. Het gaat om de volgende maatregelen:

- Werkzaamheden worden overdag te worden uitgevoerd en/of buiten de actieve periode (april-november) van vleermuizen.
- Om verstoring door licht te voorkomen wordt er geen gebruik gemaakt van bouwverlichting in de omgeving (< 100m) van de Vijfhoevenlaan.
- Bouwverlichting in de rest van het plangebied wordt gericht op de werkzaamheden (dus naar beneden) en uitstraling richting de omgeving en met name richting bomenrijen wordt voorkomen.
- Gebruik van materiaal dat veel geluid produceert (>100db) tijdens de avond en nacht beperkt in de omgeving (<30m) van de Vijfhoevenlaan.
- Bij kapwerkzaamheden aan bomen langs de Vijfhoevenlaan wordt er steeds op gelet dat de lijnvormige structuur behouden blijft. Dit betekent dat enkele bomen wel verwijderd kunnen worden, echter dat het kappen van bomen niet mag leiden tot het ontstaan van gaten van meer dan 20 meter.
- Indien er toch grotere gaten dan 20 meter ontstaan binnen de actieve periode (april-november) wordt hier direct een oplossing voor aangebracht in de vorm van een geleidingsscherm. De plaatsing wordt afgestemd met een ecooloog.
- Indien er grotere gaten dan 20 meter ontstaan buiten de actieve periode (dus december-maart), dan hoeft dit niet direct opgelost te worden, echter wordt er wel voor gezorgd dat de lijnvormige structuur weer hersteld is vóór april, ofwel door aanplant van voldoende hoogte (3m) of eveneens door geleidingsschermen te plaatsen.

De volgende maatregelen worden genomen voor de **steenmarter**:

Inschakelen deskundige en werken buiten kwetsbare periode:

- De loods en zolder zullen door een ecologisch deskundige uitgebreid geïnspecteerd worden op de aanwezigheid van steenmarters, waarbij ook gekeken wordt achter opgestapeld materieel en dergelijke. Daarvóór zijn mogelijke schuilplaatsen al zoveel mogelijk ongeschikt gemaakt door het verwijderen van materiaal. Bij het controleren wordt indien nodig een endoscoopcamera ingezet. Wanneer blijkt dat de gebouwen niet voldoende te overzien zijn zullen aanvullend nog camera's opgesteld worden op deze specifieke locaties om zeker te zijn dat steenmarter niet ongezien toch nog in de gebouwen aanwezig is. Daarnaast wordt uiteraard gelet op de aanwezigheid van verse keutels of andere sporen in de gebouwen.
- De steenmarter wordt uit de loods verdreven. Het verdrijven van steenmarters zal gebeuren door het zo veel mogelijk verwijderen van mogelijke schuilplaatsen, loshalen van planken waar achter ze kunnen schuilen en het daardoor zo oninteressant mogelijk maken voor steenmarters om zich hier langer op te houden. Eventueel worden daarnaast zogenaamde exclusion flaps geplaatst op mogelijke toegangen van steenmarter die ervoor zorgen dat steenmarter zodra deze het pand verlaten heeft niet meer terug kan keren. Avondbezoeken met warmtebeeldcamera kunnen helpen om precies vast te stellen waar steenmarter zich vooral ophoudt op dat moment (welke loods) en ook waar deze het gebouw betreedt. Een pand waar steenmarter met zekerheid dan niet aanwezig is kan vervolgens al dichtgezet worden voor deze soort, zodat deze zich dan niet naar een andere loods binnen plangebied begeeft.
- Het verdrijven zal alleen plaatsvinden buiten de kwetsbare (kraam)periode, die loopt van 1 maart tot 1 augustus. Indien binnen deze periode steenmarters worden aangetroffen, worden ze in principe met rust te worden gelaten.
- Tijdens de sloop wordt één kant op gewerkt, zodat de steenmarter een vluchtweg heeft als deze toch aanwezig is.

Aanbieden vervangende verblijfplaatsen:

- Minimaal drie maanden voorafgaand aan de sloop van het gebouw waar zich de steenmarter bevindt, worden 4 steenmarterverblijfplaatsen gerealiseerd binnen een straal van 500 meter van de huidige verblijfplaats.
- Twee van de vier kasten worden tegen een boom geplaatst op minimaal 2,5 m hoogte en de overige twee worden op de grond geplaatst met een takkenhoop er overheen in een zogenaamde marterhoop.
- De kasten zullen tijdens de aanlegfase worden beschermd. Versturende werkzaamheden zullen niet in de directe omgeving (25 meter) van de kasten worden uitgevoerd in de gevoelige periode.
- De locaties van de kasten worden niet verlicht.
- De locaties van de kasten zullen voldoende aansluiting hebben met geschikt foerageergebied, zoals struweel, waterlichamen en dergelijke voedselrijke locaties.
- Jaarlijks (buiten de gevoelige periode) worden de kasten geïnspecteerd op gebreken en wordt er gekeken of onderhoud noodzakelijk is. Het kan nodig zijn dat kasten worden vervangen.

De volgende maatregelen worden genomen voor de **wezel**:

Aanpassen werkzaamheden:

- Werkzaamheden nabij potentiële verblijfplaatsen/leefgebied worden uitgevoerd buiten de kraamperiode (15 maart – eind augustus) van de wezel. De geschikte periode betreft daarom 1 september tot 15 maart.
- Indien toch tijdens de kwetsbare periode wordt gewerkt, wordt het plangebied voorafgaand aan deze periode ongeschikt gemaakt voor de wezel. Dit wordt gedaan door potentiële verblijfplaatsen te verwijderen en de vegetatie terug te maaien tot 5 centimeter hoogte.
- Tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden wordt zoveel mogelijk van westelijk naar oostelijke richting gewerkt omdat aan de oostzijde aansluiting is met het nabijgelegen natuurgebied.

Tijdelijke compensatie:

- Voor aanvang van de werkzaamheden met betrekking tot Japanse duizendknoop en de aanleg Vijfhoevenlaan wordt takkenrillen en takkenhopen gerealiseerd binnen het plangebied zelf. Het gaat om circa 0,1 hectare.
- De alternatieve tijdelijke verblijfplaatsen zijn minimaal drie maanden voor het verwijderen van het huidig leefgebied gereed.
- De precieze locatie binnen het plangebied wordt later bepaald. Er wordt gekeken hoe deze tijdelijke compensatie zo goed mogelijk aansluit op de al aanwezige habitat binnen het plangebied.

Permanente voorzieningen

- Voor aanvang van de werkzaamheden wordt een compensatiegebied ontwikkeld. In totaal is dit compensatiegebied ongeveer 1,5 hectare groot en gelden onderstaande maatregelen:
 - Er wordt twee keer per jaar gefaseerd gemaaid waarbij 30% van de vegetatie wordt behouden. De eerste maaironde vindt plaats in eind juni/begin juli en de tweede maaironde in oktober (Reemer, 2014).
 - Als alternatief voor het maaien kan begrazing met schapen worden toegepast, echter slechts gedurende kortere periode waardoor er altijd gras van voldoende lengte (voldoende dekking) aanwezig blijft binnen het plangebied.
 - Er wordt dekking binnen het compensatiegebied gecreëerd door de aanleg van takkenwallen, stobbenwallen, marterhopen en aanplant van struiken en bomen.
 - De stobbenwal komt langs 1 zijde van het compensatiegebied.
 - De stobbenwal is minimaal 1 meter breed en is luchtig opgestapeld. De stobbenwal wordt aangevuld met maaisel, blad en aarde.
 - Voor een natuurlijkere overgangssituatie worden binnen een zone van 1 meter langs de stobbenwallen geen maaiwerkzaamheden uitgevoerd.

- Voor het voedselaanbod wordt ook een zogenaamde muizenruiter gerealiseerd, welke muizen aantrekt die als voedsel voor wezel kunnen dienen.
- De alternatieve verblijfplaatsen zijn minimaal drie maanden voor het verwijderen van het huidig leefgebied gereed,.
- De vegetatie zal één groeiseizoen (d.w.z. van ongeveer april – augustus) de kans hebben zich te ontwikkelen in het compensatiegebied.
- Er wordt een heg aangeplant bestaande uit inheemse soorten, welke bijdraagt aan een gezonde muizenstand en tevens zorgt voor enige beschutting t.o.v. de weg aan de oostzijde.

Bereikbaarheid compensatiegebied:

- Vanuit het plangebied kan wezel het compensatiegebied bereiken door de Voordijk over te steken. Dit is een weg in een zone 30 gebied, met een bomenrij en huizen dicht op de weg. Er zijn braakliggende stukken en natuurlijke achtertuinen aanwezig tussen het plangebied en de Voordijk. Aan de oostzijde hoeft enkel een smalle grasstrook te worden overgestoken voordat de bosschage al wordt bereikt.

De volgende maatregelen worden genomen voor de poelkikker:

Wegvangen

- Na het ontwikkelen van nieuw leefgebied (het compensatiegebied) kan binnen het plangebied worden begonnen aan het afvangen van de poelkikker. Door de afgevangen dieren te verplaatsen, wordt het doden van dieren voorkomen.
- Allereerst wordt in het plangebied een amfibieënscherm met uittredeplaatsen aangelegd zodat poelkikkers wél het plangebied kunnen verlaten, maar niet meer kunnen terugkeren.
- Het scherm wordt in ieder geval geplaatst rondom de poel en het omliggende meest voor de hand liggende landhabitat.
- Een goede periode voor de plaatsing van de schermen betreft november tot en met maart.
- Het gebied binnen de schermen wordt tevens kort afgemaaid.
- Na de plaatsing wordt de functionaliteit van het scherm meerdere keren gecontroleerd op eventuele beschadigingen.
- Vervolgens worden poelkikkers gevangen met de hand. De meest geschikte periode voor het afvangen betreft eind april tot eind augustus. Het afvangen duurt minimaal drie maanden. Tijdens deze periode bevinden poelkikkers zich in en nabij het water en bevinden zich daardoor relatief geclusterd.
- Afgevangen dieren worden door een ecooloog uitgezet in het compensatiegebied.
- Er wordt doorgedaan met afvangen totdat het aantal groene kikkers (waaronder dus poelkikker) duidelijk sterk afgenomen is in de poel.
- Bij de laatste bezoeken wordt ook met een schepnet goed door de poel geschept en worden amfibielarven ook afgevangen en verplaatst naar de compensatiepoel.
- Het daadwerkelijk dempen van de poel wordt uitgevoerd buiten de voortplantingsperiode om te voorkomen dan ondanks zorgvuldig handelen achtergebleven amfibieën in het water aanwezig zijn.
- Voor werkzaamheden die geen betrekking hebben op leefgebied van poelkikker (sloop gebouwen of herinrichting Vijfhoevenlaan) wordt gebruik gemaakt van amfibieënschermen om te voorkomen dat poelkikkers of andere amfibieën op het werkterrein komen.

Aanleg nieuw leefgebied en poel in het compensatiegebied

Het leefgebied wordt volgens de volgende eisen gerealiseerd:

- Een optimaal geschikte poel is 20 tot 30 meter breed en wordt tot 0,5 tot 1 meter onder de laagste grondwaterstand uitgegraven.
- De locatie wordt voor minimaal 50% van de dag door de zon beschenen.
- Om bladinvall te voorkomen, ligt de poel op minimaal 10-20 meter afstand van opgaande begroeiing.

- In de nazomer zal de laagste grondwaterstand niet meer dan 1 tot 1,5 meter beneden het maaiveld liggen zodat de voortplanting kan plaatsvinden.
- Om groeiplaatsen voor oeverplanten en kraamkamers voor amfibieënlarven te bieden, wordt een flauw talud van 1:3 aangehouden. Dit is voornamelijk van belang aan de noordzijde van de poel, welke het meest wordt beschreven door de zon.
- De grond die overblijft bij het uitgraven van de poel wordt hergebruikt door deze als flauwe hellingen langs 25-50% van de oevers uit te spreiden (ook bij voorkeur aan de noordzijde). Hierdoor ontstaat een helling waar dieren kunnen zonnen.
- Om in overwinterhabitat te voorzien, worden minimaal twee stobbenwallen/takkenwallen geplaatst binnen 10 tot 20 meter van de amfibieënpool.
- De stobbenwallen worden zo luchtig mogelijk neergelegd zodat kruipruimtes ontstaan.
- Voor een natuurlijkere overgangssituatie worden binnen een zone van één meter langs de stobbenwallen geen maaiwerkzaamheden uitgevoerd.

Beheer leefgebied

- Wanneer meer dan 50% van het wateroppervlak van de poel is begroeid met waterplanten, zal de poel worden opgeschoond. Indien noodzakelijk wordt ook rottend blad en bagger uit de poel verwijderd. Hierbij wordt gefaseerd in één richting gewerkt, minimaal 30% van de vegetatie en het slib wordt behouden.
- Het opschonen wordt in de minst actieve periode van amfibieën uitgevoerd: half augustus tot half oktober.
- Binnen het landhabitat rondom de poelen wordt natuurvriendelijk maai-beheer toegepast, dit houdt in dat twee keer per jaar wordt gemaaid en minimaal 30% van de vegetatie blijft staan na elke maaibeurt. Tijdstippen: maaironde één rond eind juni/begin juli en maaironde twee in oktober.
- De genomen maatregelen zullen op hun effectiviteit gemonitord worden. Ook zal bekeken worden of de poel visvrij blijft. Op basis van de monitoringsresultaten wordt bepaald of aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

Algemene werkzaamheden aan het water

- Werkzaamheden aan wateren worden buiten de voortplantingsperiode van vissen en amfibieën uitgevoerd. Dat wil zeggen buiten de periode van grofweg 15 maart tot 15 augustus.
- Dempden van een wateren zal dus gebeuren tussen 15 augustus en 15 maart (voorkeur september-oktober).
- Het dempen van wateren zal alleen te gebeuren als er geen ijs op het water ligt en de watertemperatuur minimaal 5°C is, zodat aanwezige dieren nog energie hebben om te vluchten.
- De wateren worden op een natuurvriendelijke wijze gedempt door één richting op te werken.
- Wanneer er geen vluchtmogelijkheden zijn voor de vissen en amfibieën, zullen voorafgaand aan het dempen aanwezige vissen en amfibieën weggevangen worden en verplaatst naar geschikte wateren in de naaste omgeving. Vissen zullen niet verplaatst worden naar visvrije, geïsoleerde, wateren.

In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen voor de kerkuil:

Ongeschikt maken:

- Geschikte zitplaatsen binnen de loods worden ongeschikt gemaakt door er folie voor te hangen.
- Openingen worden zoveel mogelijk dichtgemaakt.
- Het ongeschikt maken zal plaatsvinden buiten de broedperiode van de kerkuil, namelijk in september – januari.
- Werkzaamheden waarbij de gebouwen gesloopt kunnen worden kunnen starten nadat:
 - Is vastgesteld door een ecooloog dat er op dat moment geen kerkuil aanwezig is kort voorafgaand aan de werkzaamheden.
 - Er geen verse sporen in de gebouwen aanwezig zijn die erop wijzen dat kerkuil nog steeds aanwezig is.

Aanbieden alternatieve voorzieningen:

- Er worden 2 kerkuilenkasten opgehangen
- De kasten worden binnen een straal van 500 meter vanaf het plangebied opgehangen.
- De kasten worden minimaal drie maanden voor de start van de werkzaamheden (ongeschikt maken), en bij voorkeur al in de periode september tot december, gerealiseerd, om de vogels te laten wennen aan de nieuwe voorzieningen.
- De toegang tot de ruimte waarin de kast hangt zal minimaal 15 bij 15 centimeter bedragen.
- De kast zal voorzien zijn van een vrije aanvliegroute zonder obstakels.
- Bij 'dichte' gebouwen moet de opening van de kast zich aan de buitenzijde van het gebouw bevinden.
- Bij halfopen gebouwen (bijv. een kapschuur) kan de ingang van de kast zich ook binnen het gebouw bevinden.
- De kast ligt minimaal vier meter boven de grond.
- De locatie is donker, tochtvrij en niet blootgesteld aan volledig licht van buitenaf.
- Voor een optimale nestgelegenheid kan eventueel een laag turf worden aangebracht op de bodem van de kerkuilkast.
- Een voorbeeld van een geschikte kerkuilenkast is de Nestkast Kerkuil UK KE 01 van Vivara Pro geschikt voor één broedpaar.
- Jaarlijks (in het najaar) wordt de kast geïnspecteerd te worden op gebreken en worden schoongemaakt.

De locaties van de voorzieningen zijn weergegeven in bijlage 2.

2.7 Voorschriften

Wij nemen in aanvulling op voorgestelde maatregelen de volgende voorschriften op om de staat van instandhouding te kunnen borgen voor de gewone dwergvleermuis, poelkikker en wezel:

Algemene voorschriften

1. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden aanvangen bekend is, maar uiterlijk 2 weken voor de start van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen. Met werkzaamheden en/of activiteiten worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken van de verblijfplaatsen.
2. De ontheffinghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl, als bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere activiteiten als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.

3. Dit besluit kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan dit besluit verbonden voorschriften.
4. Deze genoemde (rechts)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van dit besluit en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de activiteiten (inclusief alle maatregelen die er voor de soorten worden genomen) uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag en het activiteitenplan (hoofdstuk 2) en de aanvullende gegevens van 19 maart 2024.
7. De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ (hierna: ecooloog) op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
8. Alle handelingen en bevindingen dienen door de ecooloog te worden bijgehouden in een logboek. Met handelingen worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken, uitvoeren van de controleronde en het plaatsen van de tijdelijke en permanente voorzieningen. Ook dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Dit logboek dient op eerste verzoek van een toezichthouder te worden gegeven.
9. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen voor het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven. Dit ecologisch werkprotocol dient ter informatie aan ons te worden toegezonden, uiterlijk 2 weken voor de start van de werkzaamheden. Mail het ecologisch werkprotocol naar info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.
10. Zodra alle handelingen en activiteiten zijn uitgevoerd die betrekking hebben op de beschermde soorten opgenomen in de ontheffing, dient de afronding van de werkzaamheden bij ons te worden gemeld. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de gerealiseerde permanente voorzieningen, het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen en de inrichting van het plangebied. Dit dient u te doen door het logboek naar ons op te sturen via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

De algemene voorschriften zijn opgenomen voor een correcte toepassing en naleving van de ontheffing door de ontheffinghouder en gemachtigde(n).

¹ Wat wij hieronder verstaan staat in de toelichting op het aanvraagformulier:
https://www.brabant.nl/applicaties/producten/beschermde_dieren_en_planten_6553

Specifieke voorschriften

Gewone dwergvleermuis

Ongeschikt maken

11. Het ongeschikt maken met betrekking tot de gewone dwergvleermuis mag niet plaatsvinden tijdens de winterrustperiode van vleermuizen.

Dit voorschrift wordt opgenomen, omdat er onduidelijk is of er met deze periode rekening wordt gemaakt. In het activiteitenplan staat namelijk dat er alleen met de kraamperiode en winterrustperiode rekening moet worden gehouden indien deze functies aanwezig zijn. Een zomer- en paarverblijfplaats kan jaarrond in gebruik zijn. Daarom mag er niet tijdens de winterrustperiode ongeschikt gemaakt worden.

12. Er mag pas ongeschikt gemaakt worden nadat is voldaan aan de gewenningsperiode van de tijdelijke verblijfplaatsen. Deze gewenningsperiode staat weergegeven in de Kennisdocumenten (BIJ12) van de betreffende soorten.

Dit voorschrift wordt opgenomen omdat onduidelijk is of er aan deze periode wordt voldaan. Er wordt in het activiteitenplan aangegeven dat de tijdelijke kasten 3 tot 6 maanden voorafgaand aan het ongeschikt maken geplaatst worden. Echter wordt er ook aangegeven dat er al vanaf april ongeschikt gemaakt kan worden. Wanneer de kasten 3-6 maanden voorafgaand aan april geplaatst zijn, worden de kasten geplaatst in de winterperiode. Deze periode telt niet mee met de gewenningsperiode.

Tijdelijke en permanente voorzieningen:

13. De tijdelijke voorzieningen dienen op ten minste 3 meter hoogte gerealiseerd worden, zoals is aangegeven in het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017). Dit voorschrift wordt opgenomen omdat is aangegeven dat de tijdelijke kasten op circa 2.8 meter hoogte gerealiseerd worden, en deze hoogte voldoet niet aan het Kennisdocument.

Controleronde:

14. Voorafgaand aan de werkzaamheden, na het ongeschikt maken, dient een controleronde te worden uitgevoerd.
15. Tussen het ongeschikt maken en de controleronde dienen ten minste 3 dagen te zitten, zodat de vleermuizen de tijd hebben de verblijfplaats te verlaten.
16. De controleronde dient plaats te vinden conform de eisen die het geldende vleermuisprotocol stelt aan het onderzoek naar zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Concreet gaat het om de start- en eindtijd, onderzoeksperiode, minimale temperatuur en maximale windkracht tijdens de controleronde.
17. Tijdens de gehele controleronde moet het droog zijn.
18. De vleermuizen mogen na de controleronde geen toegangsmogelijkheden meer hebben tot de bebouwing.
19. Er kan pas gestart worden met de renovatiewerkzaamheden na de expliciete toestemming van de ecooloog.
20. In het logboek dient te worden vastgelegd op welke wijze de controleronde is uitgevoerd en wat de resultaten van de controleronde waren. De datum, tijd, aantal onderzoekers en de weersomstandigheden tijdens de controleronde dient in het logboek beschreven te staan.
21. In het logboek dient te worden opgenomen wanneer de bebouwing natuurvrij is verklaard.

De bovenstaande voorschriften over de controleronde worden opgelegd om te voorkomen dat het gebouw onterecht vleermuisvrij wordt verklaard en dat er nog vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing ten tijde van de werkzaamheden.

Wezel

22. De elementen in het alternatieve leefgebied van de wezel dienen te worden aangelegd en onderhouden/beheerd zoals is aangegeven in het Kennisdocument van de kleine marterachtigen (BIJ12, 2024). Dit voorschrift wordt opgelegd, omdat onvoldoende is aangegeven op welke wijze de verschillende elementen (landschapselementen, verblijfplaatsen) gerealiseerd worden. Tevens wordt er aangegeven dat het gebied jaarlijks gemaaid wordt, waarbij 30% behouden blijft. In het Kennisdocument staat aangegeven dat er jaarlijks 50% van het element onderhouden moet worden.
23. Het plangebied mag alleen ongeschikt gemaakt worden voor de wezel, wanneer er aan de oostzijde van de Voordijk in de berm voldoende dekking aanwezig is. Deze dekking kan de vorm hebben van hoge vegetatie, een takkenril of iets dergelijks. Dit voorschrift wordt opgenomen, omdat de wezel eerst een weg en de berm moet oversteken voordat hij het compensatiegebied kan bereiken. Dit een te groot stuk voor de wezel om over steken. Wanneer er in de berm dekking aanwezig is, dan is het stuk wat de wezel moet oversteken overbrugbaar.

Poelkikker

24. Het amfibieënscherm dient geplaatst te worden conform het Kennisdocument Poelkikker (BIJ12, 2017). Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat het scherm op een juiste wijze wordt geplaatst.
25. Maaiwerkzaamheden om het plangebied ongeschikt te maken voor de poelkikker, mogen niet plaatsvinden wanneer de vegetatie vochtig of nat is. Dit voorschrift wordt opgenomen om te voorkomen dat de kikkers in de vegetatie zitten tijdens het maaien.
26. Er kan pas gestart worden met de werkzaamheden binnen het amfibiescherm als er geen poelkikkers meer gevangen worden. Dit voorschrift wordt opgenomen, om te borgen dat poelkikkers gedood worden door de werkzaamheden.

Door het nemen van maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis, poelkikker en wezel niet in het geding, door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

2.8 Gedeeltelijk afwijzen van de aanvraag voor beschermde soorten

De ontheffing is ook gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen als genoemd in artikelen 3.1, tweede lid, en artikel 3.10, eerste lid onder b, van de Wnb, voor de kerkuil en de steenmarter.

Voor de kerkuil en steenmarter is een overtreding van artikel 3.1, tweede lid, en artikel 3.10, eerste lid onder b, van de Wnb niet aan de orde, omdat de ecologische functionaliteit van de gehele bestaande leefgebieden en de daartoe behorende verblijfplaatsen te allen tijde geborgd is, doordat:

- (1) er voorafgaand aan de activiteit ruim voldoende bewezen effectieve alternatieve verblijfplaatsen binnen het bestaande leefgebied wordt gerealiseerd,
- (2) deze verblijven functioneel en geschikt zijn voor dezelfde functies als die zullen verdwijnen binnen hetzelfde leefgebied,
- (3) de ecologische functie te allen tijde van gelijke kwaliteit zal blijven,
- (4) er maatregelen worden genomen die voorkomen dat de oude en te verwijderen verblijven nog gebruikt kunnen worden, voordat de soorten hier (weer) gebruik van maken,

3. Conclusie

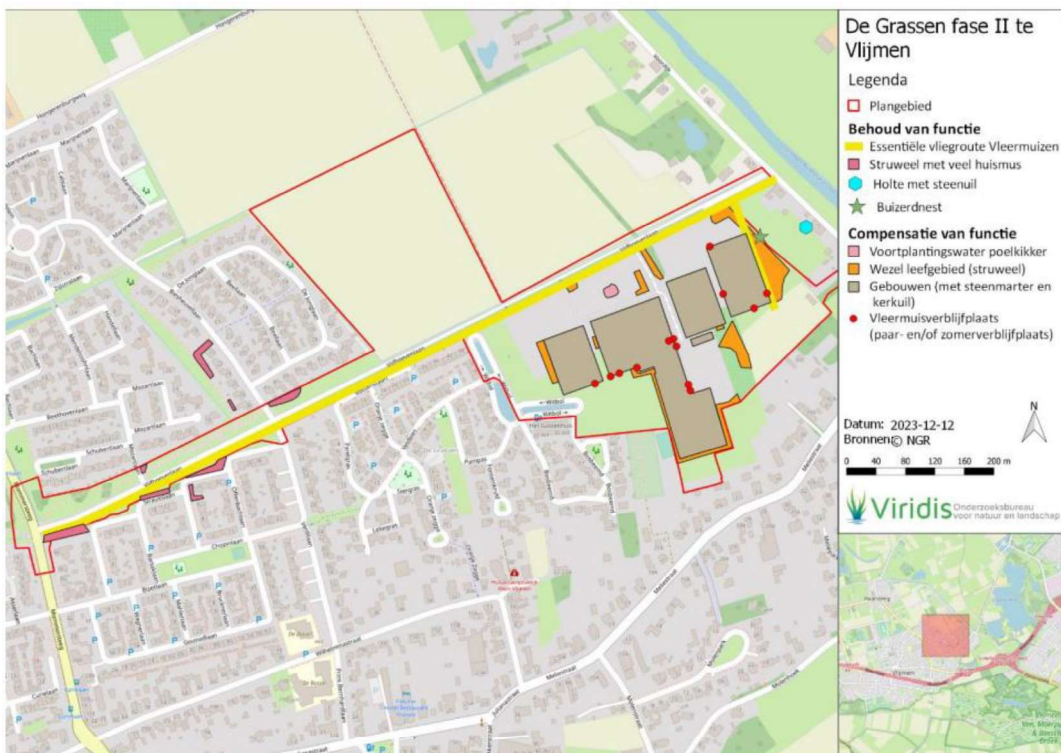
De gevraagde ontheffing wordt voor de gewone dwergvleermuis, poelkikker en wezel en beschreven activiteiten verleend. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

De gevraagde ontheffing wordt voor de kerkuil en steenuil en beschreven activiteiten afgewezen. Dit betekent dat het is toegestaan de voorgenomen handelingen voor deze beschermde soorten zonder ontheffing uit te voeren. Zolang de werkwijze en de maatregelen volgens de stukken van de aanvraag gevolgd wordt, is een overtreding van een verbodsbepaling niet aan de orde.

BIJLAGE 1. OVERZICHTSTEKENING VAN DE PLANLOCATIE

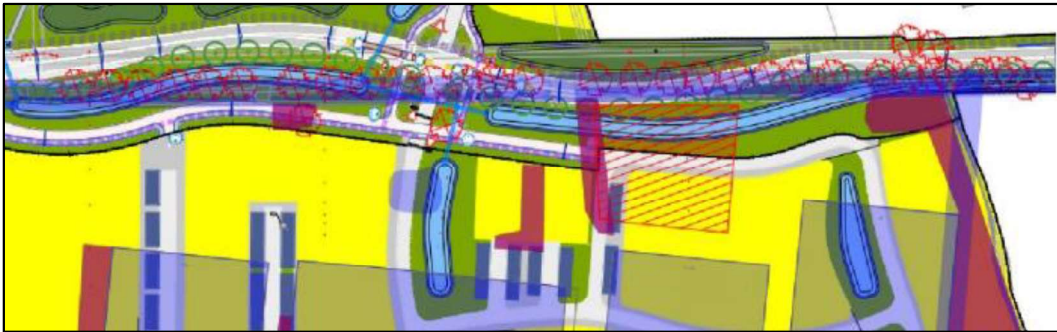

Figuur 1. Locatie nieuwbouwwijk De Grassen fase 2. De activiteiten vinden plaats binnen het omliggende gebied.

Figuur 2. Aanwezige beschermde soorten aanwezig in het plangebied De Grassen Fase II.

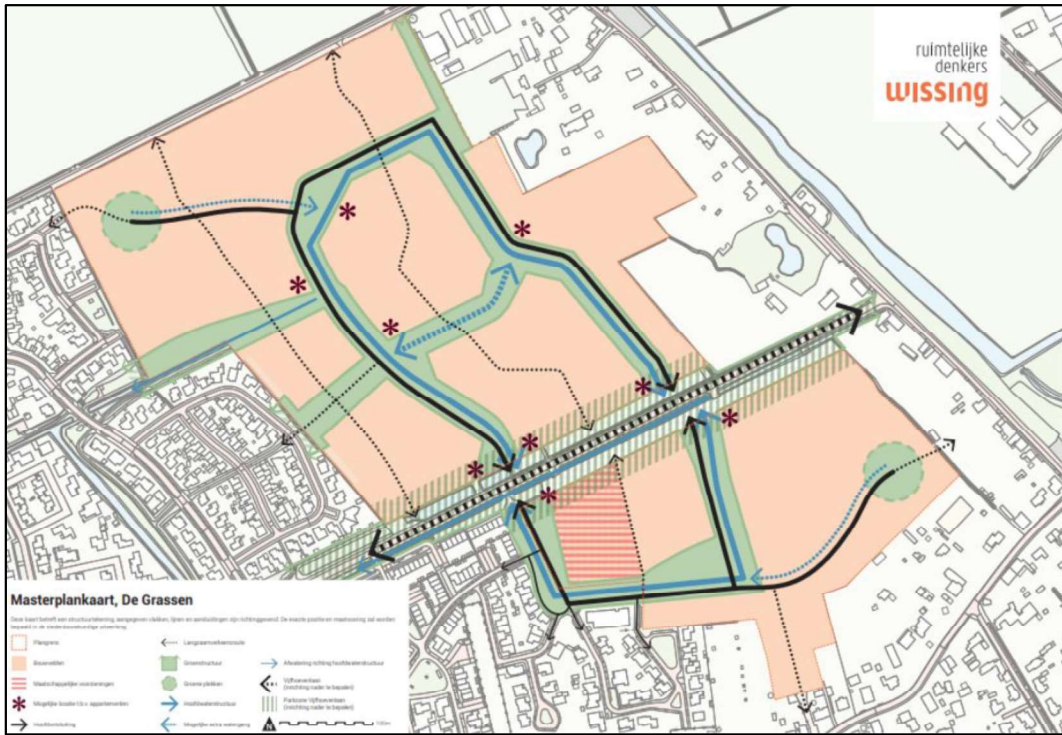
BIJLAGE 2. LOCATIE VAN DE MAATREGELEN

Figuur 3. Ontwerpplan van herinrichting Vijfhoevenlaan met in rood (dicht) leefgebied wezel en in rood (gearceerd) locatie met Japanse duizendknoop.

Figuur 4. Inrichting van het compensatiegebied, met daarop de voorgestelde locaties van de vervangende verblijfplaatsen van steenmarter. Het compensatiegebied is gelegen op het perceel grenzend aan de Voordijk en Engelseweg.

Figuur 5. Masterplan van de inrichting van de woonwijk. Met groen zijn de groenstroken

BIJLAGE 3. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN

Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten
 Ontheffing Wet natuurbescherming, onderdeel beschermde soorten

Gegevens

Aanvraagnummer Z/213383

Naam initiatief Woningbouw De Grassen fase 2

Ontheffingsperiode voor de periode van 1 augustus 2024 tot en met 31 december 2028

Ontheffinghouder

Naam aanvrager

Adres

PC-Woonplaats

Gegevens**werkzaamheden:**

Contactpersoon uitvoering werkzaamheden

Telefoonnummer (vast)

Telefoonnummer (mobiel)

Contactgegevens ecoloog betrokken bij uitvoering

Locatie(s) werkzaamheden

Datum gereedkomen compensatiemaatregelen

Datum start werkzaamheden

Overzicht planning werkzaamheden

.....

.....

.....

.....

Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is, doch uiterlijk 2 weken van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord

Retouradres	Omgevingsdienst Brabant Noord Email: info@odbn.nl	
--------------------	--	--

KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, Gemeente Heusden, percelen langs de Vijfhoevenlaan te vlijmen, Z/213383

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 19 april 2024 een ontheffing ingevolge artikel 3.8, eerste lid, en artikel 3.10 juncto artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming hebben **verleend** en een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.10 juncto artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb hebben **afgewezen** (kenmerk: Z/213383-373798) aan Gemeente Heusden, Julianastraat 34, 5251 ED te Vlijmen, voor de ontwikkeling van woonwijk De grassen, fase 2, gelegen op de percelen langs de Vijfhoevenlaan te Vlijmen, in de gemeente Heusden. De ontheffing is geldig voor de periode van 1 augustus 2024 tot en met 31 december 2028.

Op dit besluit is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing.

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 23 april 2024 tot en met 3 juni 2024 6 weken **ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), telefoonnummer (088) 743 00 00. Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl of te vinden op de website <https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl/> onder 'officiële bekendmakingen'.

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor: rechtspraak.nl/bestuursrecht.

Aan deze procedure is het kenmerk Z/213383 gekoppeld. Wij verzoeken u bij correspondentie dit kenmerk te vermelden.

's-Hertogenbosch, april 2024